

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Circulaire windturbines bij risicovolle bedrijven

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

In het kader van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de regionale energiestrategieën (RES-en) wordt bij het zoeken naar mogelijke locaties voor nieuwe windturbines onder meer gekeken naar haven- en industriegebieden. Hier bevinden zich onder andere bedrijven met gevaarlijke stoffen. Bij de afweging om windturbines toe te laten in de omgeving van risicovolle activiteiten, inclusief buisleidingen, is met name aandacht nodig voor de veiligheid voor de omgeving, naast aandacht voor andere belangen, waaronder de energietransitie.

De komst van de Omgevingswet vormt mede aanleiding voor het uitbrengen van een circulaire. In de nieuwe wetgeving verandert de manier waarop het bevoegd gezag het groepsrisico bij risicovolle bedrijven en buisleidingen afweegt: van technisch en abstract rekenen naar gebiedsgericht afwegen. Bij het groepsrisico gaat het om de kans op maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Met de circulaire wordt het bevoegd gezag een handvat geboden om een mogelijke verhoging van het groepsrisico bij bedrijven en buisleidingen evenwichtig af te wegen. Daarmee wordt met het oog op het waarborgen van de veiligheid voor de omgeving invulling gegeven aan het algemene vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, waartoe de Omgevingswet verplicht.

Daarnaast is het, vanuit het oogpunt van uniformiteit, wenselijk de al in de praktijk gehanteerde normen voor het plaatsgebonden risico wettelijk te verankeren. Het gaat hier om het toetsen van de risicoverhogende invloed van het toelaten of vergunnen van windturbines in de directe omgeving van een risicovol bedrijf. Voor zover het gaat om het toelaten van windturbines in de buurt van buisleidingen zijn die normen al wettelijk vastgelegd.

2. Wie zijn betrokken?

De ministeries van EZK en BZK, IPO, VNG, NWEA, VNCI, Gasunie en Velin zijn betrokken bij de circulaire.

3. Wat is het probleem?

De plaatsing van nieuwe windturbines in de nabijheid van bedrijven met gevaarlijke stoffen kan soms leiden tot een verhoging van het al aanwezige groepsrisico. Het gaat hierbij om de op zich kleine kans dat een windturbineblad afbreekt of de windturbine omvalt en op bijvoorbeeld een

installatie of opslag met gevaarlijke stoffen terecht komt. Onder andere in de buurt van Seveso-inrichtingen en grotere buisleidingen is het van belang extra aandacht te besteden aan de afweging van het groepsrisico bij het nemen van besluiten over nieuwe windturbines.

4. Wat is het doel?

Doel is bij te dragen aan een goede afweging van het groepsrisico met het oog op het waarborgen van de veiligheid voor de omgeving, naast andere belangen, zoals de energietransitie. Die afweging wordt ook nu al gemaakt, maar de manier waarop dat gebeurt verandert onder de Omgevingswet (zie ook punt 1 van dit IAK). De circulaire biedt het lokaal en regionaal bevoegd gezag een handvat om zich voor te bereiden op de nieuwe manier van werken onder de Omgevingswet. Het gepresenteerde afwegingskader voor het groepsrisico is niet verplicht. De afwegingsruimte bij de visievorming en het toelaten en vergunnen van windturbines voor provincies en gemeenten blijft intact.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Gemeenten en provincies zijn verantwoordelijk voor het meewegen van het veiligheidsbelang in omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Het rijk wil het lokaal en regionaal bevoegd gezag helpen om verantwoorde keuzen te maken en hen ondersteunen bij de voorbereiding op de Omgevingswet. De afwegingsbevoegdheid voor het groepsrisico en de bevoegdheid tot het nemen van besluiten blijft net als in de huidige situatie in handen van gemeenten en provincies.

6. Wat is het beste instrument?

Het instrument van een circulaire is het meest geschikte instrument, omdat het niet-bindende karakter past bij de verantwoordelijkheid van gemeenten om in het omgevingsplan te zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast is van belang dat een circulaire in relatief korte tijd kan worden uitgebracht. De circulaire biedt een handvat voor gemeenten bij ruimtelijke afwegingen en nodigt uit om de nieuwe benadering van het groepsrisico nu al toe te passen. Daarmee wordt geanticipeerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het toepassen van de circulaire maakt de afweging van de veiligheid in een gebied inzichtelijker dan de huidige methodiek. De huidige methode van berekenen en toetsen van het groepsrisico aan een abstract risicogetal (de zogenaamde Fn-curve) is voor burgers en bestuurders vaak lastig te begrijpen. De circulaire biedt een meer bestuurlijke en gebiedsgerichte benadering die ook beter aansluit bij de Omgevingswet. Hiermee wordt de besluitvorming inzichtelijker.

Met het wettelijk vastleggen van de toetsing van een eventuele risicoverhoging aan het plaatsgebonden risico wordt het basisbeschermingsniveau voor de bevolking in de omgeving van het risicovolle bedrijf gewaarborgd en wordt tevens voorkomen dat de exploitant van het bedrijf extra maatregelen moet nemen om aan de grenswaarde en standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico te voldoen. Initiatiefnemers voor windenergie worden uitgenodigd te kijken

naar mogelijkheden om een veilige situatie te bevorderen, bijvoorbeeld door in overleg met bedrijven en buisleidingeigenaren, en met het lokaal en regionaal bevoegd gezag te treden over mogelijk te nemen maatregelen.